

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Stiftelsen Viktor Rydbergs
skolors arbete med att säkerställa vetenskaplig grund
och beprövad erfarenhet i utbildningen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Stiftelsen Viktor Rydbergs skolor avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 11 november 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 13 maj 2026 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stiftelsen Viktor Rydbergs skolor har inkommit med en sådan redovisning den 24 mars 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver tydliggöra organisationen och ansvarsfördelningen så att den används och stödjer rektorer och skolor med att arbeta med utbildningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen tydliggjort organisationen och ansvarsfördelningen vad gäller arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Rektorerna har, under huvudmannens ledning, förtydligat förstelärarnas uppdrag utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det ingår nu i såväl skolledningens som förstelärarnas uppdrag att hålla sig uppdaterade med forskning som är relevant för ens uppdrag, vilket även kommunicerats till hela verksamheten. Härutöver har huvudmannen förtydligat i den interna dokumentationen att arbetet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I dokumentationen framgår också specifika ansvarsområden och var skolledning och förstelärare kan vända sig för att få stöd i arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Huvudmannen har, som resultat av detta arbete, sett att alla medarbetare är mer involverade i arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och att arbetet blivit tydligare för personalen.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver tillämpa ett kritiskt förhållningssätt i valet av utvecklingsinsatser i syfte att säkerställa att dessa är förankrade i vetenskapligt grundad kunskap.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen vidtagit vissa åtgärder för att stärka det kritiska förhållningssättet i valet av utvecklingsinsatser. Det framgår av redovisningen att huvudmannen anser att Skolinspektionen missuppfattat huvudmannens arbete med ett kritiskt förhållningssätt i valet av utvecklingsinsatser. Huvudmannen exemplifierar detta med ett beslut som huvudmannen fattat om ämnesövergripande arbetsätt där källor från flera organisationer och myndigheter anges som underlag för beslutet om insats. Det framgår dock inte på vilket sätt huvudmannen tillämpat ett kritiskt förhållningssätt i valet av insats. Huvudmannen har dock inlett ett arbete med att tydligare informera och föra dialog med medarbetare på alla nivåer om beslut om utvecklingsinsatser, och på vilka grunder dessa beslut tas. Detta ökar förutsättningarna för att huvudmannen genomför en kritisk granskning av alternativ och för möjligheten att andra alternativ synliggörs och dryftas.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Douglas Rinaldo

Föredragande
Signerat av: Douglas Rinaldo

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Sundman Marknäs medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.